

Sygn. akt I CZ 95/06

POSTANOWIENIE

Dnia 1 grudnia 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Gerard Bieniek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Stanisław Dąbrowski

SSN Kazimierz Zawada

w sprawie z powództwa Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Usługowego "P." Spółki
z o.o. w Ł., A. S. i G. S.

przeciwko "L." S.A. w W.

o ustalenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 1 grudnia 2006 r.,

zażalenia strony pozwanej na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 9 sierpnia 2006 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 9.08.2006 r. odrzucił skargę kasacyjną strony pozwanej, wniesioną od wyroku tego Sądu z dnia 1.03.2006 r. uznając ją za niedopuszczalną ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia niższą, niż progi ustalone w art. 398² § 1 k.p.c. Strona pozwana wniosła zażalenie od tego postanowienia kwestionując stanowisko Sądu Apelacyjnego, iż sprawa ma charakter majątkowy, a nadto iż nie jest to sprawa gospodarcza w rozumieniu art. 479¹ § 2 k.p.c. Wskazując na powyższe wniosła o uchylenie tego postanowienia i nadanie biegu skardze kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Niewątpliwie podstawowe znaczenie w niniejszej sprawie ma ocena charakteru sprawy z punktu widzenia art. 398² § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż 50.000 zł, a w sprawach gospodarczych – niższa niż 75.000 zł. Sąd Apelacyjny odrzucił skargę kasacyjną dlatego, że zakwalifikował ją jako sprawę o prawa majątkowe, a skoro wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi 31.500 zł, to w świetle art. 398² § 1 k.p.c. uznał skargę kasacyjną za niedopuszczalną. Rozstrzygnięcie, czy niniejsza sprawa jest sprawą gospodarczą ma w tym kontekście znaczenie drugorzędne.

Odnosząc się do zasadniczej kwestii stwierdzić należy, iż istotnie o majątkowym lub niemajątkowym charakterze sprawy decyduje treść żądania pozwu. Nie jest jednak tak, że kwalifikacja charakteru sprawy przez stronę wiąże sąd. Przez prawa majątkowe rozumie się w szczególności prawa rzeczowe, wierzytelności opiewające na świadczenia majątkowe, małżeńskie prawa majątkowe, większą część praw zaliczanych do tzw. własności intelektualnej, roszczenia pieniężne, choćby służyły do ochrony dóbr niemajątkowych. Należy przy tym zwrócić uwagę na to, że sprawami, których dotyczy art. 398² § 1 k.p.c., są sprawy majątkowe które mogą być dochodzone przez wytoczenie zarówno

o świadczenie, jak i o ustalenie oraz o ukształtowanie prawa lub stosunku prawnego. We wszystkich tych sprawach o dopuszczalności skargi kasacyjnej decyduje wartość przedmiotu zaskarżenia.

Przedmiotem żądania w niniejszej sprawie było ustalenie nieważności określonych postanowień aktu zawiązania spółki akcyjnej w części dotyczącej uprawnień przyznanych akcjom imiennym uprzywilejowanym serii „Z”, przy czym chodziło o uprawnienie dotyczące wyboru zarządu oraz prezesa i wiceprezesów zarządu, a także ustalenie nieważności dwóch uchwał walnego zgromadzenia w części dotyczącej podejmowania uchwał akcjami uprzywilejowanymi. Takie też żądanie zostało rozpoznane i uwzględnione przez sądy obu instancji. Istotą tego żądania było więc kwestionowanie postanowień statutu spółki i uchwał walnego zgromadzenia akcjonariuszy dotyczących zakresu uprzywilejowania akcji imiennych, a więc niektórych uprawnień związanych z akcjami imiennymi. Jeśli zważyć na samo pojęcie akcji, to wyróżnia się trzy znaczenia tego pojęcia: po pierwsze, jako ułamek kapitału zakładowego (art. 302, 304 § 1 pkt 5 i inne k.s.h.), po drugie, jako ogół praw akcjonariusza wobec spółki (np. art. 322 k.s.h.) i po trzecie, jako dokumentu wystawionego przez spółkę będącego papierem wartościowym w rozumieniu art. 921⁶ k.c. Niewątpliwie podstawową rolę odgrywa pojęcie akcji jako ułamka kapitału zakładowego. To znaczenie akcji wiąże się z problematyką majątkową (kapitałową) spółki. Związek tego znaczenia z problematyką majątkową spółki jest oczywisty, skoro akcja w tym znaczeniu stanowi ułamek w kapitale zakładowym, natomiast z podziału tego kapitału przez ilość równych i niepodzielnych akcji utrzymuje się jej wartość.

W niniejszej sprawie nie chodzi wprost o uprawnienie związane z akcją rozumianą jako ułamek kapitału zakładowego, lecz z akcją rozumianą jako ucieleśnienie wszystkich praw akcjonariusza względem spółki (prawa udziałowe). Prawa te podlegają różnym klasyfikacjom, w zależności od przyjętych kryteriów. Dominuje podział tych praw na majątkowe i korporacyjne. Nie jest to podział o charakterze dychotomicznym, co byłoby możliwe przy klasyfikacji praw akcjonariusza na majątkowe i niemajątkowe. Przyjmuje się jednak dość powszechnie, że nie można praw korporacyjnych traktować jako prawa niemajątkowe z tej prostej przyczyny, że ich wykonywanie służy bezpośrednio ochronie interesów majątkowych

akcjonariusza. Takie też stanowisko zajął Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 17.10.2000 r. III CKN 864/98 (OSNC 2001, nr 3, poz. 49), w którym stwierdzono, że prawa niemajątkowe służą właściwej realizacji uprawnień majątkowych mających charakter samoistny. Skład orzekający w niniejszej sprawie podziela ten pogląd. Skoro więc praw korporacyjnych akcjonariusza nie można traktować jako praw niemajątkowych, bo także one służą bezpośredniej realizacji uprawnień majątkowych, to także w rozumieniu art. 398² § 1 k.p.c. jest to sprawa o prawa majątkowe, a tym samym odrzucenie skargi kasacyjnej było uzasadnione. Z tych przyczyn na podstawie art. 394¹ § 3 w związku z art. 398¹⁴ k.p.c., orzeczono jak w sentencji.